

KLAGANDE

Drood Wine Brewery AB, [REDACTED]

Ombud: Vera Bolmgren, Leonard Garg och Fredrik Thorslund

MOTPART

Livsmedelsverket

ÖVERKLAGAT BESLUT

Livsmedelsverkets beslut 2023-11-13

SAKENFörbud att framställa och saluföra vin från frysta druvor importerade från Iran;
nu fråga om inhibition**FÖRVALTNINGSRÄTTENS BESLUT**

Förvaltningsrätten beslutar att Livsmedelsverkets beslut att förbjuda Drood Wine Brewery AB att vid viss angiven anläggning framställa och saluföra vin från frysta druvor importerade från Iran, tills vidare inte ska gälla i avvaktan på förvaltningsrättens slutliga prövning eller till dess förvaltningsrätten beslutar annat.

Livsmedelsverket bereds tillfälle att senast den 26 mars 2024 yttra sig över aktbilagorna 37-48. Om yttrande inte inkommer kan målet komma att avgöras på befintligt material.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Livsmedelsverket beslutade den 13 november 2023 att förbjuda Drood Wine Brewery AB att vid viss angiven anläggning framställa och saluföra vin från frysta druvor importerade från Iran. Beslutet gäller omedelbart.

Drood Wine Brewery AB överklagar beslutet och har tidigare yrkat att beslutet ska inhiberas. Förvaltningsrätten har tidigare avslagit yrkanden om inhibition i beslut den 28 december 2023, den 23 januari 2024 och den 8 februari 2024.

Drood Wine Brewery AB (bolaget) yrkar nu på nytt att beslutet ska inhiberas. Till stöd för sin talan i nu framställt inhibitionsyrkande anför bolaget bl.a. följande. Bolaget är medveten om att drycken inte är och inte får betecknas som ”vin”. Bolaget har därför salufört drycken som ”alkoholhaltig dryck från druvor”. Beteckningen föreslogs och godkändes av jurister på Systembolaget i samband med att drycken togs in i Systembolagets sortiment. Systembolaget placerade bolagets produkt bland fruktviner och övriga jästa drycker i stället för bland viner i sortimentet. Den 26 oktober 2023 genomförde Livsmedelsverket en rutinkontroll på bolagets tillverkningsanläggning. Under besöket konstaterade Livsmedelsverket att produkten inte motsvarade de krav som gäller för beteckningen ”vin” enligt Marknadsordningsförordningen. På grund av detta bedömde Livsmedelsverket dock att verksamheten var otillåten, trots att produkten inte betecknades som ”vin”. Bolaget fick därför ett muntligt beslut med innebörden att bolaget förbjöds att producera och saluföra den aktuella produkten. I det skriftliga beslut som Livsmedelsverket senare skickade till bolaget, den 13 november 2023, finns två olika beslutsformuleringar. Under rubriken ”beslut” anges det att Drood Wine Brewery AB förbjuds att ”framställa och producera vin från frysta druvor från Iran”. Under beslutsskäl anges även att bolaget förbjuds att ”producera och saluföra alkoholhaltiga drycker som tillverkats på samma sätt som vin enligt EU:s regelverk av frysta druvor från Iran”. Bolaget instämmer i Livsmedelsverkets

bedömning att bolaget inte får sälja sin produkt under beteckningen ”vin” i enlighet med den första beslutsformuleringen. Det var just av den anledningen som bolaget, på inrådan av Systembolagets jurister, valde att använda beteckningen ”alkoholhaltig dryck från druvor”. Bolagets uppfattning är dock att Livsmedelsverkets bedömning i den andra beslutsformuleringen, att bolaget inte får ”producera och saluföra alkoholhaltiga drycker som tillverkats på samma sätt som vin”, är felaktig. Bolagets inställning är att beslutet i denna senare del innebär en begränsning i bolagets grundlagsskyddade näringsfrihet som saknar stöd i lag. Bolaget ifrågasätter också om Livsmedelsverket överhuvudtaget har varit behörigt att fatta det aktuella tillsynsbeslutet. Skälet för det är att Livsmedelsverkets tillsynsbehörighet enligt svensk livsmedelslagstiftning är kopplad till produktbeteckningen ”vin” – vilket parterna är överens om att bolagets produkt inte är. Andra alkoholhaltiga jästa drycker, oavsett om de liknar vin eller inte, faller under kommunens tillsynsansvar.

Livsmedelsverkets beslut innebär i praktiken ett näringsförbud för bolaget. Försäljningen har stoppats, bolagets produkt har återkallats från Systembolagets sortiment, och bolaget har redan tillfogats ekonomiska skador om cirka tre miljoner kronor i förstörda produkter och råvaror. De ekonomiska skadorna för bolaget ökar för varje dag som Livsmedelsverkets förordnande om omedelbar verkställighet består. Bolaget anser att det är sannolikt att överklagandet ska bifallas. Det står under alla förhållanden klart att utgången i målet är oviss, att beslutet riskerar att få allvarliga och oåterkalleliga konsekvenser för bolaget redan innan målet kan komma att slutligt avgöras, samt att det saknas ett motstående intresse som talar för att det överklagade beslutet ska gälla interimistiskt. Dessutom har bolagets produkt aldrig påståtts vara farlig ur livsmedelssynpunkt eller skadlig ur konkurrenshänseende eller liknande. Livsmedelsverket har konstaterat att bolagets anläggning och produktion lever upp till gällande krav på hygien, spårbarhet och skadedjursbekämpning med mer. Livsmedelsverkets beslut har dessutom avsett en helt unik situation. Det har inte varit fråga om ett rutinärende. En större felmarginal än vanligt får antas

ha förelegat i ärendet. Beslutet har meddelats muntligen med omedelbar verkan under ett pågående platsbesök, och beslutsskälerna har formulerats i skrift först senare. Med hänsyn till den tid det kan ta innan det finns ett lagakraftvunnet avgörande i det här målet finns det en överhängande risk att skadorna blir så stora att de blir oåterkalleliga och att bolaget tvingas till konkurs. I sådana fall riskerar den här domstolsprövningen att bli meningslös för bolaget. Bolaget anser inte heller att det finns några starka intressen som talar emot inhibition.

Livsmedelsverket vidhåller sitt beslut och anser att yrkandet om inhibition ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får den domstol som har att pröva ett överklagande besluta att det överklagade beslutet, om det annars skulle gälla omedelbart, tills vidare inte ska gälla och även i övrigt besluta rörande saken.

För att inhibition ska meddelas har i praxis ställts krav på en tämligen hög grad av sannolikhet för att överklagandet ska komma att bifallas (se bl.a. RÅ 2009 ref. 51 och RÅ 2005 not. 161). Kravet har dock satts lägre om det överklagade beslutet är av sådan karaktär att det är av stor betydelse för den enskilde att verkställigheten av beslutet skjuts upp i avvaktan på den slutliga prövningen och det inte finns något motstående intresse som starkt talar för att beslutet ändå ska gälla. Inhibition kan då meddelas redan när utgången i målet framstår som oviss (se t.ex. RÅ 1990 ref. 82).

Med hänsyn till vad som kommit fram i målet finner förvaltningsrätten att utgången för närvarande är tillräckligt oviss för att det ska finnas skäl att förordna att Livsmedelsverkets beslut tills vidare inte ska gälla. Yrkandet om inhibition ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Karin Åsberg
rådman

Beslutet har beretts av förvaltningsrättsnotarien Kristoffer Jerner.